

Sprawa C-370/07

Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Radzie Unii Europejskiej

Skarga o stwierdzenie nieważności — Ustalenie stanowisk, które mają być zajęte w imieniu Wspólnoty w organie utworzonym przez umowę — Obowiązek uzasadnienia — Wskazanie podstawy prawnej — XIV sesja Konferencji Stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES)

Opinia rzecznika generalnego J. Kokott przedstawiona w dniu 23 kwietnia 2009 r. I - 8921
Wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 1 października 2009 r. I - 8940

Streszczenie wyroku

1. *Akty instytucji — Uzasadnienie — Obowiązek — Zakres — Powołanie się na podstawę prawną aktu*
(art. 253 WE)
2. *Prawo wspólnotowe — Zasady — Pewność prawa — Przepisy wspólnotowe*
3. *Akty instytucji — Uzasadnienie — Obowiązek — Zakres*
(art. 230 WE, 249 WE, 253 WE)

4. *Wspólnoty Europejskie — Kompetencje powierzone — Kompetencje wewnętrzne i zewnętrzne — Obowiązek wskazania podstawy prawnej aktu*
(art. 5 akapit pierwszy WE, art. 133 WE, 175 WE)
5. *Akty instytucji — Wskazanie przyjętej podstawy prawnej*
(art. 133 WE, 175 WE, art. 300 ust. 2 WE)

1. Obowiązek uzasadnienia ustanowiony w art. 253 WE wymaga, aby wszystkie wymienione w nim akty zawierały przedstawienie motywów, które skłoniły instytucję do ich wydania, tak aby Trybunał mógł wykonywać przysługującą mu kontrolę i aby zarówno państwa członkowskie, jak i zainteresowane osoby trzecie znały warunki, na jakich instytucje wspólnotowe zastosowały traktat. Obowiązek wskazania podstawy prawnej aktu wchodzi w zakres obowiązku uzasadnienia. Chociaż brak przywołania konkretnej podstawy prawnej aktu nie może stanowić naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, kiedy podstawa prawna aktu może zostać określona na podstawie innych jego elementów, to jednak takie wyraźne odniesienie jest niezbędne, gdy w przypadku jego braku zainteresowani i Trybunał nie mają pewności co do konkretnej podstawy prawnej.

(por. pkt 37, 38, 56)

2. Pewność prawa wymaga, aby wiążący charakter każdego aktu rodzącego skutki prawne wywodził się z przepisu prawa wspólnotowego, który określa formę

prawną, jaką ma przyjąć ten akt, i który musi być wyraźnie w nim wskazany jako jego podstawa prawna.

(por. pkt 39)

3. Obowiązek uzasadnienia, który jest w szczególności uzasadniony kontrolą sądową, jaka powinna móc być wykonywana przez Trybunał, należy stosować do każdego aktu, który może być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności, to znaczy do wszystkich przepisów przyjętych przez instytucje, bez względu na ich formę, które zmierzają do wywołania wiążących skutków prawnych.

Decyzji Rady w sprawie określenia stanowiska Wspólnoty w przedmiocie niektórych wniosków przedłożonych na XIV sesji Konferencji Stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem wywołuje wiążące skutki prawne w zakresie, w jakim ustala ona stanowisko Wspólnoty w odniesieniu do kwestii nale-

żących do jej kompetencji i ma wiążący charakter, z jednej strony dla Rady i Komisji, a z drugiej strony dla państw członkowskich w zakresie, w jakim nakłada na nie obowiązek obrony tego stanowiska. W związku z powyższym owa decyzja musi być uzasadniona, a zatem musi wskazywać podstawę prawną, na której została oparta, w szczególności w celu umożliwienia Trybunałowi wykonywania kontroli sądowej.

(por. pkt 42–45)

4. Wskazanie podstawy prawnej aktu wspólnotowego jest niezbędne w świetle ustanowionej w art. 5 akapit pierwszy WE zasady kompetencji powierzonych, zgodnie z którą Wspólnota działa wyłącznie w granicach powierzonych jej kompetencji i celów wyznaczonych przez traktat zarówno w jej działaniach wewnętrznych, jak i międzynarodowych. W tym względzie wybór właściwej podstawy prawnej ma znaczenie konstytucyjne, ponieważ posiadając tylko kompetencje powierzone, Wspólnota musi powiązać wspomnianą decyzję z postanowieniem traktatu, które ją upoważnia do zatwierdzenia takiego aktu.

Ponadto wskazanie podstawy prawnej ustala podział kompetencji pomiędzy Wspólnotę i państwa członkowskie.

Co się tyczy przyjęcia przez Radę decyzji w sprawie określenia stanowiska Wspólnoty w przedmiocie niektórych wniosków przedłożonych na XIV sesji Konferencji Stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, wyłączne zastosowanie art. 175 WE albo art. 133 WE nie miałyby takich samych konsekwencji dla podziału kompetencji pomiędzy Wspólnotę i państwa członkowskie jak potencjalne łączne zastosowanie tych dwóch postanowień z uwagi na to, iż art. 133 WE ustanawia wyłączną kompetencję Wspólnoty, podczas gdy art. 175 WE przewiduje kompetencje dzielone pomiędzy Wspólnotę i państwa członkowskie. Pominięcie wskazania podstawy prawnej może zatem spowodować niejasność w zakresie charakteru kompetencji Wspólnoty oraz osłabić jej obronę stanowiska wspólnotowego podczas międzynarodowych negocjacji.

(por. pkt 46, 47, 49)

5. Wskazanie podstawy prawnej ma znaczenie dla zachowania uprawnień instytucji wspólnotowych, których dotyczy procedura przyjęcia aktu. Co się tyczy decyzji Rady w sprawie określenia stanowiska Wspólnoty w przedmiocie niektórych wniosków przedłożonych na XIV sesji Konferencji Stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, takie wskazanie może mieć wpływ na kompetencje Parlamentu z uwagi na to,

iż art. 133 WE, 175 WE i art. 300 ust. 2 WE nie przewidują takiego samego stopnia jego uczestnictwa w przyjmowaniu aktu. Podobnie wskazanie podstawy prawnej jest konieczne dla określenia sposobu głosowania w Radzie, ponieważ art. 300 ust. 2 akapit pierwszy WE przewiduje w tym względzie, że Rada stanowi większością kwalifikowaną, z wyjątkiem sytuacji, z jednej strony, gdy umowa

dotyczy dziedziny, w której do przyjęcia przepisów wewnętrznych wymagana jest jednomyślność, jak również z drugiej strony, gdy chodzi o umowy określone w art. 310 WE.

(por. pkt 48)